

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE V ODDAJI »AKTUALNO« NA TELEVIZIJI RTS MARIBOR

Ljubljana, 5. september 2008

JANEZ UJČIČ: Dober večer, spoštovani gledalci, v oddaji Aktualno. Obtožbe na račun predsednika vlade, da naj bi jemal podkupnino v tako imenovani aferi Patria, dobivajo v času volilne kampanje posebno težo. S tem se seveda krni tudi ugled Slovenije. Predvsem zaradi tega, ker navržene obtožbe nimajo ustreznih verodostojnih dokazov. Pri nas v studiu pozdravljamo Janeza Janšo. Gospod predsednik, dober večer pri nas v Mariboru.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober večer, lep pozdrav.

JANEZ UJČIČ: Gre za, kot vidimo in slišimo, iz različnih strani, za resno preizkušnjo pravne države pri nas. Sprožene so tudi številne tožbe ali bodo proti finski televiziji, pa še proti komu drugemu. Vendar škoda je že narejena. Kakšna je vaša ocena sedanjih aktualnih dogodkov, recimo današnjega dne? Je kaj novega? Ste že prejeli opravičilo finske televizije?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Začel bi s primerjavo. Predstavljajte si, da recimo, vaša televizija ali katerakoli druga televizija v Sloveniji, naredi neko podobno oddajo. In to oddajo novinar zaključi z besedami: da predsednik finske vlade gospod Matti Vanhannen je od gospoda Walterja Wolfa prejel podkupnino za ta posel. Posel je izvajalo finsko državno podjetje in to bi bilo logično. Za to imam dokaze, sem jih videl, vendar jih ne bom pokazal. Če bi to naredil katerikoli novinar v Sloveniji, katerakoli televizija v Sloveniji, bi naslednji dan celotna Evropa govorila o balkanskem žurnalizmu. Tokrat pa velik del slovenske medijske srenje piše o profesionalizmu finskega novinarja.

JANEZ UJČIČ: Vendar, najbolj čudno je, da se to pravi prav v času volilne kampanje. Lahko bi se pojavilo, imeli so dovolj časa, šest mesecev prej ali pa mesec dni kasneje.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, gotovo. Poglejte, novinar, ki je naredil ta konstrukt, je dejal v pogovoru za slovensko nacionalno televizijo, da oddaja ni bila namenjena Sloveniji, ampak Finski in da gre za finske stvari. Jaz sem včeraj govoril s predsednikom finske vlade. Ta mi je dejal, da je imel tiskovno konferenco pred lokalnimi volitvami na Finskem, kjer ga je ogromno novinarjev spraševalo vse mogoče. Niti eden ga ni vprašal o tej oddaji. Čeprav gre za finsko državno podjetje. Ta tema dva dni na Finskem sploh ni obstajala. Finska televizija, ki ima 4 kanale in je ogromna institucija - in tu ni možno celo hišo kriviti za to - ima na svoji spletni strani 4.300.000 strani tekstov iz različnih oddaj. Edini tekst, ki je bil preveden v angleščino, je bil o tej oddaji. Ta tekst je bil objavljen prej - preden je bila oddaja objavljena na Finskem - v nekaterih slovenskih medijih, spletnih straneh. Slovenska komercialna televizija POP TV je o tem poročala istočasno, kot se je tam začela oddaja. Skratka, zadeve niso slučajne. Še posebej, če preberete najavo te oddaje v Nedeljskem dnevniku s koncem avgusta, kjer

novinar Aleksander Lucu direktno zapiše, da bivši predsednik gospod Kučan pripravlja veliki pok, ki bo prišel iz Finske in bo počistil slovensko politično sceno.

JANEZ UJČIČ: Ali torej gre za zaroto? Direktno proti vam ali je v ozadju kaj drugega?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, gre za politično zgodbo. V tej oddaji nastopajo štirje slovenski državljani. Eden je direktor Sistemske tehnike, ki je v lasti ameriškega podjetja in ki je izgubilo ta posel. Vendar jaz pri tem nisem sodeloval - ne tako ne drugače. Vlada ni odločala o tem, odločitev oziroma nakup je sprejela prejšnja vlada. Objavljen je bil mednarodni razpis, odločil je minister v skladu s postopkom. Jaz pogodbe nisem niti videl in ne znam razlagati členov tako kot gospod Golobič, ki razlaga to pogodbo, čeprav ne vem, kako jo on lahko ima, jaz pa ne. Torej, glede teh zadev je tukaj politično ozadje nedvoumno.

JANEZ UJČIČ: No, ampak teh političnih ozadij je bilo že veliko v vašem življenju – Depala vas.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Te zgodbe so ponavljajo. V tej oddaji so štirje Slovenci, vsi obtožujejo. Eden je direktor konkurenčnega podjetja, drug je poslanec Socialne demokracije, gospod Cvikel. Njegova partnerica je imela pogodbeni odnos s tem podjetjem Sistemska tehnika. On kandidira v istem volilnem okraju kot jaz - mi je neposredna konkurenca - seje neosnovane obtožbe v teh izjavah. Potem je tukaj gospod Potočnik, ki kandidira na listi Liberalne demokracije, ki pravi, da sem jaz preprečil preiskavo, kar je čista laž - za to bo odgovarjal na sodišču. Potem je tukaj nekdo, ki se deklarira kot član Liberalne akademije in je predsednik komisije zoper korupcijo, gospod Kos, ki je spletkaril že v času Depale vasi. Tam je nagovarjal novinarja, tam je nagovarjal policijskega agenta, naj sprovcira vojake, da bodo grdo govorili o novinarjih. To je bilo posneto, predvajano takrat na nacionalni televiziji. On je nezakonito in neupravičeno pridobil telefonske izpiske gospoda Ranca v aferi Vič-Holmec, ampak to njega nič ne ustavi. Še vedno opravlja funkcijo in blati državo po tujini. Torej, gre za politično motivirano pot tega finskega novinarja, ki ga je vodil po Sloveniji gospod Zgaga in mu iskal sogovornike. Gospod Zgaga je pa avtor peticije, v kateri so lansko jesen obtoževali slovensko vlado, da bo predstavljala ob predsedovanju Slovenije Evropski uniji nevarnost za Slovenijo in za Evropo. Torej, gre za znane ljudi, gre za iste kroge. Predvsem pa je zanimivo, da je bila ta zgodba napovedan en teden prej v Nedeljskem dnevniku. V časopisu, ki nima nikakršnih vez ne z vlado ne s komerkoli, ki ga vodi urednik, ki ga je partija nastavila pred 30-imi leti, gospod Zlatko Šetinc, in kjer piše, kaj se bo zgodilo.

JANEZ UJČIČ: No, gospod predsednik, veliko je bilo odzivov iz tujine. Tudi mednarodnih strokovnjakov medijskih, ali je finska televizija ravnala prav ali ne, ali ta novinar resnično ima prave vire, ki jih noče razkriti. Ljudi pač moti predvsem to, da če so dokazi, potem bi bilo prav, da se jih pokaže - verodostojno, pred kamero, kajti ko volitve minejo in potem ni dokazov, je škoda narejena neki politični opciji. V primeru, gospod predsednik, da bi pa preiskovalci, finški ali naši, našli neke dokaze, recimo, v Kabinetu predsednika vlade ali Ministrstvu za obrambo, ali in kdo bo nosil, recimo, objektivno odgovornost?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zagotovo tisti, ki je objektivno odgovoren. Recimo hipotetično, da bi se našli neki dokazi, kjer bi se nekdo skliceval name. To ni noben dokaz, da sem jaz za tisto neposredno stvar odgovoren. Ampak tukaj niti ne gre za vprašanje politične ali pa objektivne odgovornosti. Ta novinar je mene obtožil težkega kaznivega dejanja. Kazenska odgovornost je nekaj drugega. Politične floskule in obtožbe se premetavajo po naših, po tujih medijih tako ali drugače, tukaj se je prvič zgodilo, da je nekdo obtožil predsednika vlade ene od evropskih držav in zaključil to obtožbo s tem, da dokazov ne bo predvajal. Oprostite, to se ni še nikoli zgodilo in ta zadeva ima neposredne dolgoročne posledice v Sloveniji in za Slovenijo. Mi smo sredi volilne kampanje, mi bi morali zdaj razpravljati o tem, kako se bomo organizirali, da bomo bolje živeli v prihodnjih štirih letih. Stranke

morajo tekmovati s svojimi programi o plačah, o penzijah, o davkih, o razvoju, decentralizaciji. Vse to se je že začelo dogajati. Res je ven prišla ta zgodba o prevzemih in o tajkunih in naenkrat je ta tema izginila. Nekomu je bilo tudi iz tega vidika zelo v interesu, da se razpravlja o Patrii, ne pa o tem, kako so bila prevzeta podjetja, ki so vredna v konglomeratu milijardo in pol evrov, prevzeli so jih pa ljudje, ki so prišli s prazno aktovko v podjetje, danes pa so lastniki večine časopisov.

JANEZ UJČIČ: Samo še tole v zvezi s Patrio. Poslali ste diplomatsko noto na Finsko. Ali pričakujete, da bo tudi finska vlada okoli tega kaj reagirala?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, nota ni bila poslana direktno zaradi novinarstva...

JANEZ UJČIČ: Ker je državno podjetje vmešano?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...ampak zaradi tega, ker je ta novinar dejal, da dokazov ne bo predstavil, se pa nahajajo državnem podjetju. Finska vlada je 70% lastnik tega podjetja, menja tam direktorje, sprejema poslovno politiko, finsko ministrstvo za obrambo dobiva neposredna plačila od vsakega posla tega podjetja. Torej, je ta nota iz tega vidika upravičena. Ni možno poslati diplomatske note televiziji druge države ali pa novinarju. Tukaj ne gre za to, gre za relacijo do uradnih struktur finske države. Seveda, mi ne pričakujemo, da bodo v tem odgovoru na noto predstavili dokaze - to finska vlada tudi ne more. Pričakujemo pa, da te zadeve ne bodo jemali tako enostavno, kot da se ni nič zgodilo.

JANEZ UJČIČ: Predsednik Stranke mladih Slovenije je celo izjavil, da ste si zaroto proti vam izmislili sami.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, saj tudi to smo že doživeli. Recimo leta 1994, ko so me odstavili kot obrambnega ministra, je slovensko časopisje dva tedna pisalo, da sem pripravljal državni udar oziroma da pripravljam državni udar. Potem ko so me odstavili, pa da sem ga pripravljaj. Potem se je razčiščevalo, prišlo na sodišče. Reakcija javnosti je bila takšna, da tega ni kar tako kupila. Moja stranka se je takrat bistveno okrepila. Potem so začeli govoriti, da sem jaz to sam lansiral, ker je to meni najbolj koristilo. To sprevrčanje se bo najbrž zgodilo tudi sedaj, ker javnomnenjske ankete, narejene v teh dneh, kažejo, da se je rating Slovenski demokratični stranki močno dvignil. Ljudje ne kupujejo laži brez dokazov. Jaz osebno dobivam podporo preko klicev, pošte, pisne in elektronske, kar se mi ni dogajalo od leta 1988. Na nek način čutim podobno podporo, ker gre dejansko za absurdne obtožbe.

JANEZ UJČIČ: Gospod predsednik, ali lahko rečete, da je vaša vlada uspešna v boju proti korupciji?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta vlada je od začetka mandata začela delati na tem, da bi bili pristojni organi sposobni tega boja. Mi smo podedovali razsuto tožilstvo, razsuto kriminalistično službo - v tem segmentu. Ni bilo vse razsuto, ampak tisti del, ki bi se moral ukvarjati z gospodarskim kriminalom - s stvarmi, kjer gre za veliko denarja - je bil onesposobljen. Trajalo je nekaj časa, da so se ljudje izšolali, da so prišli strokovnjaki iz tujine, da so šli naši tja. Da smo nekatere stvari reorganizirali, da so prišli nekateri drugi ljudje. Rezultati so se začeli dogajati. Tudi zadeva, ki je pač očitno najbolj problematična, gre za izgradnjo avtocestne infrastrukture, kar je bila največja nacionalna investicija v tem času, se je začela preiskovati. Čeprav so vsi rekli: »V to se nihče ne bo upal dregniti.« Te institucije, ki so bile zdaj vzpostavljene, so si tudi to upale. Se pravi, pokazali smo, da v Sloveniji ni nedotakljivih. Kljub temu, da se nekateri trudijo in kljub temu, da ljudje, ki imajo veliko denarja, skušajo potem preko vplivov v medijih vse obračati.

JANEZ UJČIČ: Ali pričakujete, da bo v naslednjih dneh volilne kampanje se zadeva morda na tem področju Patrie zaostila ali pričakujete še kakšen udarec iz hrbta? Torej, kakšno dodatno poleno pod noge?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta tema bo seveda vroča in bi bila v vsaki državi. Predstavljajte si, da bi nekdo v Sloveniji naredil takšno oddajo in bi obtožil predsednika vlade sosednje Avstrije - saj zdaj ne kandidira, recimo, da bi kandidiral za naslednji mandat - v Avstriji so volitve en teden kasneje kot pri nas, nekaj podobnega kot so mene obtožili. V Avstriji bi se s tem ukvarjali vsi mediji. Tisti, ki so vpleteni in tisti, ki niso. To je povsem normalno. Torej, situacija, kar se tega tiče, je absolutno izredna. Nima primerjave v evropski zgodovini. Sem se pogovarjal s številnimi evropskimi kolegi, predsedniki vlad in držav - ta stvar se je zgodila, ko smo sedeli na seji Evropskega sveta - in enostavno eno samo začudenje, kako je to mogoče.

JANEZ UJČIČ: Se vam je zvišal kaj krvni pritisk?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz v tej situaciji imam to srečo, da se mi to ne dogaja prvič. Zato sem vedno znova presenečen, kako daleč gredo nekateri. To je samo zaradi tega, ker nekdo lahko obtoži, tega nikoli ne dokaže in napreduje.

JANEZ UJČIČ: Dobro, pustiva zdaj Patrio, bomo videli, kaj se še bo zgodilo. Ali je Slovenija na pravi poti? Kaj so ključni izzivi? Recimo, tudi okoli socialne države - tu smo najbolj občutljivi.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ključni izziv Slovenije ali pa naše generacije, ki pač živimo zdaj v Sloveniji, je, da odpravi revščino. Slovenija je prišla do tiste stopnje razvoja, ko ni več nerazvita država. Smo preko 90% povprečne razvitosti Evropske unije po kupni moči. Skratka, približujemo se nekemu nacionalnemu standardu, ki omogoča - če se bo ta tempo nadaljeval - da se tako organiziramo, da nikomur v Sloveniji ne bo treba biti reven, da bodo vsi imeli priložnost - se pravi vsi, ki so zdravi, ki imajo ambicije - da to uresničijo s svojim delom, gospodarjenjem itn.. Tisti, ki tega ne morejo zaradi invalidnosti, kakšnih drugih hendikepov, prikrajšanosti, bolezni, pa da dobijo toliko solidarnosti iz različnih virov, da lahko normalno živijo. Torej, te možnosti obstajajo. Zato, da jih uveljavimo, potrebujemo enak tempo rasti kot smo ga imeli v zadnjih letih. S tem tempom dohitavamo hitro razvitost, povprečno razvitost Evropske unije. Mi smo se v zadnjih štirih letih razvijali petkrat hitreje kot sosednja Italija. Pravijo, da je bila konjunktura. Konjunktura je bila tudi za Italijo, Evropo, pa smo imeli mi petkrat večjo rast. Seveda poskrbeti moramo, da bo ta rast tudi pravično razdeljena. Tukaj bo potreben večji poudarek v prihodnjem mandatu.

JANEZ UJČIČ: Vse stranke se borite tudi za starejšo generacijo. Mene pa zanima mlada, ki ima seveda največjo perspektivo. Kaj lahko poveste tistega, kar bi opogumilo mlade, zlasti diplomirane ljudi, da bi dobili hitreje delo, ki si ga zaslužijo?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, v tem mandatu se je brezposelnost mladih do 26. leta - to je v glavnem kategorija, ki zajema mlade diplomirance - zmanjšala iz 26% na 13%. Prepolovili smo število brezposelnih mladih po študiju oziroma po končani šoli. Še vedno je to 13% - kar je več, kot je povprečje nasploh, ki je več kot še enkrat manjše. Ampak smo nekje na pravi poti in so profili, ki dobijo službo prej, preden končajo šolo, ker je takšno povpraševanje. Mi smo bili lansko leto na obisku v enem od notranjskih podjetij. Rekli so: »Objavili smo dva razpisa za dva inženirja in za poslovnega sekretarja. Za poslovnega sekretarja smo dobili 800 prijav, tudi od doktorjev filozofije, za dva razvojna inženirja pa eno prijavo.« Tukaj imamo nek strukturni problem, ki ni nastal slučajno. Dejstvo je, da je v času Liberalne demokracije slovensko šolstvo vpisovalo približno toliko ljudi v novinarstvo in filozofijo kot v računalništvo. Čeprav so potrebe 1 proti 10. Preden bomo to spremenili - v zadnjem času se je vpis na naravoslovno tehnične in tehnične profile povečal - bo pač trajalo nekaj let. To ni mogoče čez noč,

ampak delovna mesta nastajajo. Mladi, tudi takšni, ki pač imajo neko izobrazbo, za katero ni povpraševanja, z nekim prešolanjem lahko dobijo priložnost.

JANEZ UJČIČ: Slovenija se mora čim prej decentralizirati. Ta policentrični razvoj je tudi ena opcij vaših ciljev v vladi. Govorimo o pokrajinah, o morda zamujenih priložnostih. Pa vendarle me nekaj zanima – ali je dejansko to število 14 najboljša formula ali se da tukaj še kaj narediti?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Če bi jaz risal pokrajinski zemljevid na podlagi samega geografskega zemljevida, bi se verjetno odločil drugače. Vi najbrž enako. Jaz dobro poznam slovensko zgodovino, vem, kaj so bile včasih pokrajine, kaj so bili okraji, kaj se je dogajalo v Avstro-ogrski, v Kraljevini Jugoslaviji, v socialistični Jugoslaviji. Vendar pa je to proces, ki ga ni možno speljati samo od zgoraj navzdol. Moramo pustiti tudi občinam, ki bodo vzdrževale pokrajine, ljudem, ki tam živijo, da nekaj rečejo o tem. Ker tlačiti Korošce v Štajersko pokrajino proti njihovi volji, nima smisla. Enako Notranjce v Ljubljansko. Torej, šlo bo za nek kompromis, ki pa ga potrebujemo in ga lahko potem tudi popravljamo. Saj to ne bo božje kraljestvo, to bodo pokrajine, ustanovljene z zakonom in lahko kakšno mejo tudi popravimo kasneje. Dokler pa pokrajin ni, nimamo kaj popravljati. Centralizacija je prevelika in osrednja Slovenija bo šla naprej proti 200 odstotnim točkam razvitosti povprečja v Evropski uniji, Prekmurje pa bo ostajalo pod 70. To ni prav, ne zagotavlja enakih izhodiščnih možnosti.

JANEZ UJČIČ: Vemo, kaj hočemo ali pa, veste, kaj hočete. Ali to tudi zmoremo v tako kratkem obdobju?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz mislim, da zmoremo. Saj, ko smo vodili Evropsko unijo, so nam drugi - saj mi sebi ne verjamemo, drugim bolj verjamemo, očitno, v vseh primerih - govorili, šele ko so prišli v Slovenijo, so videli, kaj to je. Prej so slišali – uspešna država. Stavek, ki ga je izrekel ameriški predsednik, ki je bil populariziran, češ da je Slovenija košček nebes, ampak praktično vsi, ki so prihajali in so bili prvič tukaj, so priznali, da ima Slovenija nekaj, kar tudi mnogi bolj razviti od nas nimajo – možnosti za res visoko kvaliteto življenja. Če bomo znali ohraniti zdravo okolje in se tako organizirali tudi, ko gre za infrastrukturo, da bomo imeli enake možnosti, potem Slovenija dejansko lahko gre proti temu, kar je rekel Cankar – raj pod Triglavom. Slovenci so sposobni. Že to, kar sem prej rekel v zvezi z Italijo - mi smo se petkrat hitreje razvijali kot sosednja Italija, ki ima akumulacijo od rimskega cesarstva - 2 milijona Slovencev ustvari toliko kot 4 milijone Hrvatov. Naš nacionalni dohodek je približno tak, kot je hrvaški. Čeprav jih je še enkrat več in imajo strašne naravne prednosti – Jadransko morje. Na sploh se včasih podcenjuje ta sposobnost Slovencev, da v nekih normalnih pogojih dobro napredujejo. Vedno, ko so bili normalni pogoji, so se Slovenci znašli.

JANEZ UJČIČ: Se mi zdi, da smo Slovenci mnogo bolj sposobni glede na število prebivalcev kot marsikatera evropska država.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tudi število medalj na olimpijskih igrah.

JANEZ UJČIČ: Letos še posebej.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Letos še posebej. Pa tudi na nekaterih prejšnjih ni bilo slabo.

JANEZ UJČIČ: Uspešnost na volitvah mnogi merijo po karizmatičnih voditeljih. Ali upate napovedati, kakšen bo rezultat po volitvah letos, tudi za vas?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Slovenska demokratska stranka potrebuje zmago z veliko razliko. Tudi zaradi tega, ker nekateri napovedujejo, da bodo sicer volitve izgubili, bodo pa oblikovali vlado. To je zelo nenavadno in v kakšni drugi državi bi se mediji s takšnimi izjavami zelo podrobneje

ukvarjali. Vendar pa je odločitev v rokah volivcev. Meni je žal, da je zdaj tema Patria, ne pa priložnosti, ki so pred Slovenijo v naslednjem obdobju. Jaz upam, da se bo dalo vsaj v drugi fazi ali pa v zadnjem tednu pred volitvami vendarle primerjati tudi programe. Tukaj je jasna programska in kadrovska ponudba. Ve se, kaj je kdo naredil v preteklosti. Volivci bi lahko na teh volitvah realno izbirali, pa se je očitno nekdo ustrašil te izbire. Predstavil je neko ekipo, ki je blede in seveda nekemu ni v interesu, da se razpravlja o konkurenčnih prednostih in primerjavi itn.. Naenkrat je ta tema izginila, samo še Patria.

JANEZ UJČIČ: Hvala lepa za obisk, gospod predsednik vlade in tudi predsednik stranke SDS, gospod Janez Janša. Spoštovani gledalci, hvala za pozornost, ostanite še naprej z nami, z našim programom in lep pozdrav.